

לפני 25 שנה

כל זה תואר ב"העולם הזה". הקאריקטוריסט דוש, שהחזיק את דרכו בארץ מעל עמודי "העולם הזה", שימש גם כעורך הגראפי של השבועון. על השער הופיעה הרקדנית ההולנדית צילי ואנ, שהייתה אז בארץ, בלבוש כובע.

זה קרה לפני 25 שנים בדיוק. הכנסת דנה כמה שניראה אז ככישלון המוכצע לייבוש אנטי-החלוקה. פרצה בה מהומה, בעת הדיון על המעצר המינהלי של צעירי אגודת ישראל, שהואשמו בהקמת מחתרת התיאטרון, ושנכדאו בבית-המעצר ג'למו לוי וגור. הכנסת הראשונה התקיימה לפיזור, לקראת בחירת הכנסת השנייה. בבית-המושפט נדון מישפט המדינה נגד העיתון הקומוניסטי "קול העם", כאשמת הו"צאת ריבה על ראשיה-הממשלה דויד בן-גוריון (שנעדר אותו שבוע מהארץ, ושאת מקומו מילא שרה-החוק, משה שרת).

הח"כ קרא לבגין מוקיון • קומוניסטים חרדים מתחילים בעבר-הירדן • שרת מתקן פסיק

גדיון "העולם הזה" 710
התאריך: 7.6.51

יכול להעלב על-ידי קול העם. אם כן — אני צריך לבטל את המישפט. מאחר שבין גוריון עצמו קבע כאן שהוא לא נעלב, ואילו התביעה אומרת שהוא אמנם נעלב. התובע, קולין גלקמן, סגן-פרקליט המדינה, בעל המיבטא האנגלי, ישב בשקט סטואי כימעט, חייך והאזין לנאומו של הסניגור, כאילו לא היה זה עניינו. הסניגור גור טען כי המישפט הזה הוא "עוד מישפט אחד של בן-גוריון". ובכלל הוגשה התביעה הזו במטרה אחת: לדכא מיפלגה אחת — מק"י. מכאן ואילך פתח עו"ד נוחומבסקי בניחוח מקיף ומסובך למדי של החוק הישראלי בדבר הוצאת-דיבה. אם לתרגם את דבריי-סמפוזיון אלה של הסניגור לשפה אנדושה, הרי שהאחראי היחיד להוצאת-דיבה (כשהמדובר בעי-תונות) הוא — מוכר העיתונים. החוק הישראלי מדבר על "גרימה, הדפסה והפצה" אולם לדברי נוחומבסקי אין בסעיפי-המישפט כל הסבר שיתקבל על הדעת כי "הגרימה" נעשית על-ידי עורך או עיי-תונאי, וכן אין קשר חוקי בין הכתיבה לבין ההדפסה. מכל זה יוצא כי רק ההפצה של דיבה היא מנומקת. ומכאן שיש אולי לתבוע לתבוע לדין את מוכרי העיתונים, אך לא את אנשי קול העם. **כאפריקה יש כושים:** אחר-כך התי-נהל ויכוח, בין הסניגור והתובע. הם דיברו על משאו על תולדות החוק. אמר נוחור מובסקי: "חברי המלומד, שהוא חניך החוק האנגלי..." קם גלקמן ממקומו והעיר לו: "חברי המלומד טועה, איני חניך החוק האנגלי, אלא החוק הדרום-אפרי-קאי".

נוחומבסקי: "חברי המלומד לא שינה הרבה בהערות, זהו חוק אימפריאלי". גלקמן: "חברי המלומד טועה טעות יסורי-דית; החוק בדרום-אפריקה מבוסס על החוק הרומאי-ההולנדי". נוחומבסקי: "חברי המלומד יסכים כי זה לא משנה הרבה, כי באפריקה יש כושים, ואתם אפשר תמיד לדון לפי כל חוק". כאן הצטחקו הנאשמים. המלים על חוק אימפריאלי-בריטי והכושים-ללא-הגנה מצי-או חן בעיניהם.

העלאת 100 אלף יהודים מברית-המועצות לעבר-הירדן מיוצחה. אמרים הכרוים: "הנה רכשנו באחר-רונה בעבר-הירדן שטח-אדמה גדול, כי סביבת חרבות העיר העתיקה חשבונו. כאן תחתן הספקת-מים מבריות חשבונו השופ-עות, ועל קרקע זו אפשר יהיה גם להקים במהרה בניינים ראשונים, כדי לארגן קי-בוץ-חרדים, אשר יובאו בקרוב מברית-המועצות".

בעזרת פקידים, תוקם בעיר חשבונו שחנת-קיסור ובית-חרושת לאיטריות (במי-קור "לאקשן פאבריק"). "שכן מן המודע הוא כי בעבר-הירדן מיוצחה יש שדות בהם גדלה החיטה המשובחת בתבל כולה". בניוירוק סיטי יפתח בקרוב משרד של "אגודת קומוניסטים ישראלים חר-דים", בו יישוקו האיטריות מעבר-הירדן — ותלקי-הארי מן הפדיון ימשש כדי לת-מוך בקיבוץ היהודי החדש ובישיבה בחשבונו.

איטריות ותורה שבעל-פה: כי ראש פעולת ההתיישבות החשובה והקי-דושה הזאת ניצבת קבוצת קומוניסטים-ישראליים-חרדים — בסיוע של אמר-הסניגור ידוע במשבותינו (השם לא פור-רש), ואין זו אלא ראשית פעולת ייסוד קיבוצים יהודיים בעבר-הירדן, בין נחל-יבוק לנחל-ארנון.

מישפט

האשם: מוכר עיתונים
כאשר הגיע המישפט נגד קול העם, העיתון הקומוניסטי, לשלב הסיכומים, עבר עו"ד ראובן נוחומבסקי להתקפה סטואלית על הסעיף בחוק הפלילי, המטפל בהוצאת דיבה. אותו הקדים נוחומבסקי את ניתוחו הפורמלי בנאום עקרוני קצר ופרטי נגד דויד בן-גוריון. ראשית כל, אמר הסניגור, כיצד נערך המישפט הזה, אם ראשיה-הממשלה לא נצי-לב? לדבריו, שהשמיע בבית-המשפט, כי שעה שעמד על דוכן העידים, אין הוא

טלקטואלית. ילידת גיבעת-ברנר: "תם מאמסטרדם!"
לאחר תלתי-שיח זה התערב מנחם בגין: "מה זה? איך מדברים כאן?"
גנרל בגין, מוקיון: אחרי שהצעתו של לוונשטיין, שנשתייעה בחמישה קולות (לוונשטיין גופו, רקנטי מחרות, ילין-מור, מיקוניס וטובי) נפלה, חזרו לדיון בחולה, תוך שמירה על רמה נמוכה ככל האפשר בשעת חילופי-הדברים:
אחר שאריה בהיר, איש מפא"י הבטיח לבגין, כי "מובן שאתה לא תלך לייבוש ביצות". ושרגא גורן, ח"כ מפא"י אחר,

הכנסת

הבוז לכם!
שעה שהלוח הלך והחסיר ימים נוס-פים, והותיר שישים ואחד יום לבחירות לכנסת השנייה, הלכה הכנסת הראשונה ושכחה את המציאות, התעלמה מהמצב המדיני המסובך שבו שרויה המדינה, מן-המידורן שבו מידרדרת כלכלתה, ומתפ-קידה-העניקים שאינו מתמלא, הנובע מקליטת אלף עולים, ברובם חסרי-כיל, בכל יום.

תבע בלעג לתת ל"גנרל בגין" לדבר ול-הציע פיתרונות למצב בחולה. העיר בגין בשקט המעורר-סערה, כי הבריטים, לפי חות, נתנו לשרת, שעה שהיה עצור-לטרון, אוכל משובח מזה שדוב יוסף ו/או פינחס לבון מספקים לאורחי ישראל. הסערה שקמה הסתכמה בקריאות-בי-גיים הדדיות, מביעות שינאה, שיעקין: ח"כ מפא"י: "בוז! קח את דברך בחזרה!" בגין: "שום דבר בחזרה!" יונה כסה: "מפא"י: 'מוקיון!' בגין: 'גסירוח! בורים!' בורים! כל הח"כים לעבר כל הח"כים: 'הבוז לכם!'"

כאשר מיעוט מיר-119 ח"כי הכנסת הת-רכזו, אחרי הודעת הממשלה, המפתיעה בהתנדבותה, על הרכבת ועדת-חקירה לי-פרשת יגור, ובדיון על הכשלת ממשלת יש-ראל באגם החולה — ניתנה דוגמה בלתי-נעימה, צורמת-אוזן ודוחה, של תעמולת-בחירות העתידה לשטוף את הישוב בי-שמונת השבועות האחרונים לקיומה של הכנסת.

כנסת של בננות: עוד בשעת הצעתו של מאיר דויד לוונשטיין, סוחר שווייצ-ריש אגודת-ישראל (שפרש מהחוקים כמחאה על תגובתה השקטה-ביחס למעצר הצעירים הדתיים) לשחרר את ממלא-מקום שרה-הביטחון (משה שרת) מי-פקידו ולהעניש את האחראים לניגוני הצעירים במחנה-המעצר בגור, השתלטה בכנסת אווירת בתי-מחוקקים לפי נוסח ארצות-הלבנט, הבלגן ורפובליקות-הבי-גנות באמריקה המרכזית.

כאשר לוונשטיין, הנגש מלהט תביעתו, ציין את "הסכנה החמורה" הנשקפת למי-דינה מהתעללות בעצורים, ניסו לתקן את תואריהם, ללשון נקבה, כדרוש: חמורה. אך שלושת ח"כי מפא"י, השקטים דרך כלל בסססליהם האחרונים, כשהם מנגמנים או מעיינים בירחון מצוייר לפי-תוח הגוף, התעוררו והביעו דעתם בסדר-הבא:

אליהו הכרמלי: "זה נכון, חמור!"
יזהר סמילנסקי: "יאנאר * תם."
חיים בן-אשר, ששכח את רמתו האיני-

אנשים

● **משה שרת** רביהתפקידים (בין השאר: מ"מ ראשיה-הממשלה, מ"מ שר-הביטחון, מ"מ שרה-היגיון) הקפיד, למרות טירדותיו: שעה שקרא את נאומו, בו נימק את כישלון (אגם) החולה, עזר, שלף שפרון, הוסיף פסיק במקום המיועד לכך, שהושמט על-ידי סתבת-השר.

● אחרי העפות-סתר בבואנוס-איירס, יצאו **אזויטה וחואן פירון** לארבעה ימי-חופשה בחוותם הפרטית, לבשו צנע — חואן: מיכנס-ירכיבה (לשם הקלת טיוליו בין כלביו, אפרוחיו ובנות-היענה שלו; אזויטה: מיכנסיים רטוטים (לשם הקלת עבודות הבישול, טיגון הביציות, אהובות חואן).

● עורכי העיתונים מישראל ששהו בי-ארצות-הברית גילו בחדרו של **אבא אבן**, שגבירי ישראל בבושינגטון, שלוש תמונות: הגדולה — של נשיא המדינה, הבינונית — של ראשיה-הממשלה, הקטנה — של שר-החוק, נמנעו מהוספת פירושים.

● **יגאל** (אם יש צדק) **מוסינזון**, כיר-תב מחותן וסופר, בעל-משק במושב בית-שערים, מיוג את עיתונים: כשכרי-סופרים עבור הצגת מחזהו בערבות הנגב באוסי-טרליה גבה טרקטור-נגס, שבו יסתייע בעיבוד חלקתו במושב.

● **אליאנור רוזבלט**, רעיית הנשיא המנוח, העלתה, בהופעת רדיו, ויכרונות מישפתיים, וקבעה כי **פרנקלין ד. רוז-בלט** ביכר את סירטי מיקי-מאו על פני הסרטים האחרים, חיבבם במיוחד ודאג לכך שיציגו לעיתים תכופות יותר בבית-הלבן.

● **יזהר** (חברת חזעה) **סמילנסקי**, ח"כ וסופר, שנתפרסם לאחרונה בביקורת קטלנית, חסרת-ביסוס, שניתכה עליו מעל גבי דפיו הספרותיים של הארץ, לא חתה חשב בה במיוחד. בלט, השבוע, כת"כ יחיד, בהופעתו: מדי קיץ, שהרכבם מיכי-נטיחאקי קצרים, חולצה כחולה, נעליי-קצינים (שני שליש), גרבי-צמר.

● כשגולדה נכדתו הראשונה של **פרנצ'סקו** ("אלקאדילוי") **פרנקו**, רוי-דן ספרד קבע לה, כראוי לבתיבתו של גנרל ספרדי השליט בממלכה הסרת-מלך, מערכת שמות בעלת שמונה חלקים, אך הציע להסתפק בימות החול בשם הראשון: מריה.

● **חיים רדי**, המוכיר הכללי של משרד-החוק, פנה ל**זאב שרף**, מוכיר הממשלה, ביקשו לתווך בינו לח"כים הי-יוצאים לחוץ-לארץ, מלמעט מבקוריים אצל ראשי השלטון של מדינת-חוף וממסרי-הצהרות מדיניות בטרם נועדו עם נציגי ישראל באותה מדינה.

העם

אלוהים, טטאלין ועבדאללה
אגודת קומוניסטים ישראלים חרדים, מחוגי נטורייקתא — אין זו הלצה, גם אין זו מיפלגה חדשה, המוקמת לקראת הבחירות.
מוצא צירוף מיסלגתי משונה זה הוא — ארצות-הברית, ושם האגודה המתנוסס מעל אלפי כרוים (ניר לוכוסו, אותיות מאי-רות-עייניים), המופצים במרכיז היהדות בי-ארץ תגליתו של קולומבוס. מקום שם מצויים כנראה (על אף כל הגמבויות) עוד יהודים רבים העשויים לתרום כסף למען: